

TIDINGE VAN DIE GOUDE

ISSN: 0168-0498

Mededelingenblad Oudheidkundige Kring "Die Goude"

Jaargang 2, nr. 6

oktober 1984.

Redactie: mw. H.A. van Dolder-de Wit, M. van

Hoogstraten, ing. A.J.M. Houdijk, M.G.C.J. de Jong.

Redactie-adres: Lage Gouwe 20-22, 2801 LG GOUDA.

Secretariaat: Zoutmanstraat 64, 2806 XD GOUDA.

Penningmeester: G.C. van Vliet, postrek.nr. 397093,

t.n.v. "Die Goude", Gouda.

GOUDSE STADSPORTEN AFGEBROKEN (vier)

3 september 1851: De bouwmeester legt over een tweeledig plan tot het in orde brengen der pleinen van de afgebroken Rotterdamse en Veerstalpoorten en van de waterkering bij laatst genoemde poort. Zullen de kosten, ingeval de aldaar geplaatste wagenschuur (voor het stallen van de postkoetsen) blijft bestaan, de som van f 400,- belopen. Terwijl tot die in orde brenging zo de schuur wordt afgebroken, zal nodig zijn een som van f 325,-, na aftrek van de opbrengst der van de poort afkomstige afbraak - die op f 1.000,- wordt geschat. Dat was dan eigenlijk de boete, die de arme aannemer door de Raad was opgelegd. Met de Tiendewegspoort liep het niet zo glad. Op 7 mei werd aan de Raad voorgesteld om een gedeelte van de Looyhale, ten koste van de gemeente, tot het Kantongerecht van Gouda behorende, te doen inrichten tot Huis van Bewaring - ter vervanging van de gevangenis op de Tiendewegspoort, tot welke afbreking autorisatie is verleend. Maar in 1852 was er nog niets gebeurd. "Het doet ons leed te moeten melden, dat aan Uw besluit tot het afbreken van de Tiendewegspoort (tot Huis van Bewaring ingerigt) geen gevolg is kunnen worden gegeven". (Gemeenteverslag 1852, bladz. 5).

Heel summier wordt in het verslag van 1853 op blz. 8 vermeld: Aan Uw besluit om de bouwvallige Tiendewegspoort te doen afbreken zal eerstdaags gevolg kunnen worden gegeven. Ook zal in de loop van 1854 aan de sedert lang gevoelde behoefte van een nieuw Huis van Bewaring worden voldaan. En dan lezen we in de Notulen van 24 Oct. 1854 van de Commissie voor Fabricage: De bouwmeester brengt ter tafel de voorwaarden van verkoop van afbraak van de Tiendewegspoort, welke worden goedgekeurd

en aan B. en W. zullen worden verzonden om de Raad te worden aangeboden.

Waar precies op de Groeneweg de nieuwe kantonale gevangenis is gebouwd, staat niet vermeld.

Omdat er van de Groeneweg wordt gesproken, is het meest voor de hand liggende dat gebruik werd gemaakt van de oude "vrouwengevangenis", die onder is gebracht in het voormalige St. Catharinaklooster. Ik heb nergens een bestek voor nieuwbouw van een mannengevangenis gevonden. In dat vrouwenpakhuis, waar 300 gedetineerden hun straf moesten uitzitten, was voor die enkele man nog wel een plaatsje.

Een volgend keer zal ik uitvoerig beschrijven, waaruit dit "Tuchthuis" bestond.

Dr. J.G.W.F. Bik.

EEN HERINNERING AAN WAT VERDWENEN IS

De iepenbeplanting aan Schielands Hoge Zeedijk

De hiernaast geplaatste tekening van Schielands Hoge Zeedijk (zo luidt de officiële naam) werd in 1943 gemaakt door onze onlangs te Voorburg overleden oud-stadgenoot, de begaafde tekenaar Pieter Leendert Scholten (1903-1983), die ook nadat hij zijn geboortestad metterwoon had verlaten, daarmee door nauwe banden verbonden was gebleven. Hij was een goed kenner van het landschap van Midden-Holland. De afbeelding toont ons een deel van de prachtige bomenrij waarmee de "Moortse dijk" eens was beplant.

De beplanting dateerde waarschijnlijk van 1869.

Immers, in de Goudsche Courant van 12 november 1868 kon men een advertentie aantreffen over de aanbesteding van de leverantie van 800 "ypenboomen op de Hooge Schielandsche Zeedijk", gelegen tussen Gouda en Moordrecht. De aanbesteding vond reeds kort daarop plaats, op 20 november van hetzelfde jaar. De bomen hebben het ongeveer 80 jaar uitgehouden. Eind 1953 werden ze door de Goudse plantsoendienst geroid, op last van de Hoogheemraadschappen Schieland en Rijnland. In totaal ging het toen om nog slechts 116 exemplaren. Weliswaar hadden de bomen weinig te lijden gehad van de gevreesde iepziekte (die onder de talloze iepebomen langs de Goudse grachten wel duchtig heeft huisgehouden), maar een groot aantal bomen was al verdwenen